

**INSTRUKCJA DUSZPASTERSKA
ARCYBISKUPA METROPOLITY POZNAŃSKIEGO
O NAWIEDZENIU OBRAZU MATKI BOŻEJ CZĘSTOCHOWSKIEJ
W ARCHIDIECEZJI POZNAŃSKIEJ W LATACH 2019-2020**

I. WPROWADZENIE OGÓLNE

1. Już wkrótce nasza archidiecezja będzie przeżywała Nawiedzenie Matki Bożej w znaku Jasnogórskiego Obrazu. W sobotę 18 maja 2019 r. o godz. 12.00 celebrowaniem uroczystej Eucharystii na placu przed kościołem parafialnym pw. Nawiedzenia NMP na poznańskich Ratajach rozpocznie się peregrynacja Matki Najświętszej w Archidiecezji Poznańskiej (*o tej godzinie we wszystkich kościołach Archidiecezji Poznańskiej będą biły dzwony przez 3 minuty*). W uroczystościach wezmą udział przedstawiciele Konferencji Episkopatu Polski. Słowo Boże w czasie Mszy św. wygłosi Ksiądz Arcybiskup Marek Jędraszewski, metropolita krakowski. Do koncelebrowania Eucharystii zaproszeni są wszyscy kapłani diecezjalni i zakonni, a do wspólnej modlitwy cała wspólnota wiernych archidiecezji, siostry zakonne, seminarzyści, przedstawiciele ruchów i organizacji katolickich oraz wszyscy ludzie dobrej woli.
2. Nawiedzenie Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej będzie przebiegało w okresie: od 18 maja 2019 r. do 26 września 2020 r., kolejno we wszystkich dekanatach, zgodnie z opublikowanym terminarzem.
3. Uroczyste zakończenie Nawiedzenia Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej w Archidiecezji Poznańskiej będzie miało miejsce 26 września 2020 r. na Placu katedralnym w Poznaniu przy udziale członków Episkopatu Polski, duchowieństwa diecezjalnego i zakonnego, sióstr zakonnych i seminarzystów oraz wiernych świeckich.

II. ZAŁOŻENIA I ZADANIA NAWIEDZENIA OBRAZU MATKI BOŻEJ CZĘSTOCHOWSKIEJ

1. Nawiedzenie Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej w archidiecezji to czas, w którym wierni mogą złożyć swoje życie – troski i radości – przed łaskawym Obliczem Matki i Królowej oraz nabrać sił do pracy nad sobą. Nawiedzenie ma dopełnić dzieła Jasnogórskich Ślubów Narodu i obchodów 1050 rocznicy chrztu Polski oraz powołania do istnienia biskupstwa w Poznaniu.
2. Przez Nawiedzenie Obrazu ma się dokonać rzeczywiste spotkanie Maryi z całą rodziną archidiecezjalną. Owocem tego spotkania powinien być wzrost wiary, odrodzenie religijno-moralne, umocnienie więzi duchowej z Kościołem, rozbudzenie ducha i aktywności apostołowskiej wśród wiernych. Nawiedzenie to także okazja do osobistego i wspólnotowego wyznania Chrystusa przed ludźmi, manifestacji wiary w Boga, do ukazania jedności Kościoła i oddania szczególnej czci Najświętszej Maryi Pannie jako Matce Chrystusa i Kościoła, Królowej Polski i Pani Jasnogórskiej.
3. Nawiedzenie Obrazu Jasnogórskiego będzie przebiegać w Archidiecezji Poznańskiej pod hasłem: „Z Maryją w nowe czasy”. Hasło to uwydatnia i wyznacza szczegółowy cel i sposób przeżycia Nawiedzenia Obrazu Maryjnego, którego specyfiką jest nowa ewangelizacja. Realizacja tego hasła powinna się dokonywać poprzez:
 - przepowiadanie i słuchanie Słowa Bożego w kościele,
 - nawrócenie przez spotkanie z Bożym Miłosierdziem w sakramencie pokuty,
 - odnowione i gorliwe uczestnictwo w liturgii,
 - przekazywanie i przyswajanie prawd wiary i zasad moralnych na katechezie,
 - podawanie i poznawanie prawd religijnych i zasad chrześcijańskich w domu rodzinnym,
 - nauczanie i praktykowanie żywej wiary i ducha ewangelicznego w życiu osobistym i rodzinnym, środowiskowym i parafialno-społecznym,

III. PRAKTYCZNE WSKAZANIA DOTYCZĄCE PEREGRYNACJI KOPII OBRAZU MATKI BOŻEJ JASNOGÓRSKIEJ

1. Przygotowanie dalsze

1. Poinformowanie wiernych o dokładnej dacie peregrynacji.
2. Propagowanie pośród chorych, cierpiących i starszych listu przygotowanego przez Księdza Arcybiskupa.
3. Spotkanie z Parafialną Radą Duszpasterską w celu omówienia dalszego i bezpośredniego czasu peregrynacji w parafii.
4. Zaproszenie wszystkich grup parafialnych (koordynująca rola PRD) do współtworzenia wydarzenia peregrynacji w parafii.
5. Zaproszenie rekolekcjonisty, który poprowadzi czterodniowe rekolekcje lub misje święte przed przebyciem Matki Bożej do parafii. O wyborze rekolekcjonisty decyduje proboszcz parafii. Termin rekolekcji lub misji powinien być przemyślany

i odpowiadać sytuacji duszpasterskiej parafii Byłoby dobrze, aby termin nie był zbyt odległy od daty peregrynacji w parafii.

6. Wysłanie zaproszenia do księży pochodzących z parafii oraz pracujących kiedyś w parafii do udziału w tzw. „Pasterce Maryjnej” w dniu nawiedzenia.
7. Zaopatrzenie wiernych w lampiony, obrazy i obrazki z wizerunkiem Matki Bożej Częstochowskiej.
8. Wydrukowanie folderów z programem rekolekcji i Nawiedzenia (*Rozdanie ich wiernym na 3 tygodnie przed rekolekcjami i peregrynacją. Należy dotrzeć z takim folderem do każdej rodziny w parafii*).
9. Częste śpiewanie pieśni do Matki Bożej. Jeżeli w parafii istnieje orkiestra należy przekazać jej nuty fanfar jasnogórskich (nuty są dostępne u ojców paulinów).
10. Przygotowanie obrazu Matki Bożej Częstochowskiej, który – o ile będzie taka potrzeba duszpasterska w parafii – może peregrynować w rodzinach parafii. Peregrynacja w rodzinach może rozpocząć się dopiero po zakończeniu nawiedzenia w diecezji.
11. Wszędzie tam, gdzie datę peregrynacji poprzedzają odwiedziny duszpasterskie, tzw. kolęda należy ofiarować każdej odwiedzanej przez kapłanów rodzinie broszurę duszpasterską pt. „Z Maryją w nowe czasy”.
12. Zachęca się do skorzystania z pomocy duszpasterskich przygotowanych na czas peregrynacji, tzn. z kazań okolicznościowych na pierwsze niedziele miesiąca oraz rozważań roratnich dla dorosłych (odpowiedni egzemplarz dotarł do każdej parafii).

2. Wskazówki dla dekanatów

1. Księdza Wicedziekana ustanawia się referentem nawiedzenia w dekanacie
2. Należy uzgodnić terminy rekolekcji i spowiedzi św. oraz zaprosić spowiedników z dekanatu, kapłanów zakonnych, księży emerytów lub kapłanów z sąsiednich dekanatów – o ile zaistnieje taka potrzeba.
3. Miesiąc przed nawiedzeniem obrazu w dekanacie, wicedziekani przedstawiają w Wydziale Duszpasterskim plan i organizację tego wydarzenia. W stosownym czasie należy dostarczyć także informację, kto i w jakim terminie będzie głosił rekolekcje w poszczególnych parafiach.

3. Rekolekcje przed Nawiedzeniem

1. Przed Nawiedzeniem w parafii powinny odbyć się misje święte lub rekolekcje (*czterodniowe*), w odpowiednim czasie przed przybyciem Obrazu.
2. Celem rekolekcji jest przygotowanie wiernych na spotkanie z Jezusem i Maryją w Obrazie Nawiedzenia.
3. W przepowiadaniu rekolekcyjnym nie może zabraknąć kazań o Matce Bożej. Maryja powinna być ukazywana jako wzór wiary w Boga i jako Ta, która prowadzi nas drogą wiary. Źródłem przepowiadania powinno być Pismo św., a także dokumenty i wypowiedzi o Matce Bożej Ojca Świętego Franciszka, oraz innych papieży, szczególnie św. Jana Pawła II.
4. Zaleca się, aby każdego dnia rekolekcji przed Nawiedzeniem organizować Apel Jasnogórski o godz. 21.00 z udziałem dzieci, młodzieży i starszych (na apel wierni mogą przynieść lampiony).
5. Podczas rekolekcji przed Nawiedzeniem nie odprawiamy Mszy św. dla osób chorych i w podeszłym wieku. Taka Msza św. będzie sprawowana przed Obrazem Matki Bożej podczas Nawiedzenia i już teraz należy uwrażliwić wiernych, aby pomogli osobom

chorym i starszym przybyć w drugim dniu nawiedzenia na spotkanie z Matką w Obrazie Jasnogórskim.

6. Rekolekcje i misje święte, które będą odbywały się bezpośrednio przed datą peregrynacji powinny zakończyć się w przeddzień Nawiedzenia, dlatego w dniu przybycia Obrazu nie należy przed południem odprawiać żadnych nabożeństw rekolekcyjnych.

4. Dekoracje

1. Dekoracje są zewnętrznym wyrazem naszej wiary.
2. Najważniejsze miejsca, które powinny być przystrojone:
 - tron dla Obrazu (*stabilny, o wymiarach przynajmniej 140×60, takiej wysokości, aby stojący przed Obrazem wierni nie zasłaniaли go innym; tron zostanie przygotowany przez Archidiecezję Poznańską*). Tron powinno się ustawić w pobliżu ołtarza soborowego tak, aby Obraz był dobrze widoczny i znajdował się blisko wiernych. Najlepszym tłem dla Obrazu jest prezbiterium. Przy tronie należy umieścić źródło energii elektrycznej. Obraz ma swoje „zimne” oświetlenie; oświetlenie dodatkowe można użyć, jeśli jest taka potrzeba! Przy Obrazie nie wolno ustawiać żadnych palących się świec, a świece ołtarzowe powinny znajdować się w bezpiecznej odległości od Obrazu, aby nie został okopcony. Miejsca dla koncelebransów należy przygotować tak, aby nie zasłaniać wiernym ani ołtarza, ani Obrazu Matki Bożej,
 - kościół: zadbać o dekorację kwiatami i flagami,
 - domy i mieszkania w parafii należy udekorować nie tylko przy trasie przejazdu Obrazu; w oknach najlepiej wystawić obrazy Matki Bożej, wywiesić flagę polską, maryjną lub papieską,
 - trasa procesji (*np. brama, flagi*),
 - trasa przejazdu samochodu-kaplicy wg uznania,
 - odnowić i udekorować przydrożne Krzyże i figury,
 - odnowić stare feretrony, duże różańce niesione w procesjach, lub zakupić nowe jako widzialną pamiątkę Nawiedzenia parafii.

5. Organizacja przyjazdu

1. Obraz Nawiedzenia przybywa do parafii odpowiednio wcześniej, tak aby przed drzwiami kościoła był o godz. 18.00 i opuszcza parafię dnia następnego o godz. wyznaczonej przez Kustosza Obrazu (*tak, aby mógł być w następnej parafii o godz. 18.00*).
2. Należy zachęcić wiernych, aby w czasie Nawiedzenia powstrzymywali się od prac niekoniecznych (*podobnie jak w niedzielę i uroczystości*).
3. Obraz Nawiedzenia można przewieźć do kaplic na terenie parafii. Nie można Obrazu przewozić do kaplic w nocy. Najlepszym czasem na nawiedzenie kaplic (*Msza św., nabożeństwo różańcowe*) jest południe drugiego dnia Nawiedzenia.
4. Po Obraz Nawiedzenia nie wysyłamy samochodów osobowych! Obrazowi mogą jedynie towarzyszyć samochody strażackie i policji (*podczas przejazdu można używać sygnału, który trzeba wyłączyć 100 m przed stojącą procesją; samochody prowadzące zatrzymują się w odpowiedniej odległości przed procesją*). Za samochodem-kaplicą jedzie samochód wiozący delegację parafian do pożegnania Obrazu w następnej parafii, samochód ten jednak zatrzymuje się razem z pojazdami strażackimi.

6. Kustosz

1. Kustoszem Obrazu jest ojciec paulin wyznaczony przez Generała Zakonu.
2. Jego zadaniem jest opiekowanie się Obrazem, kierowanie samochodem-kaplicą, przekazanie Obrazu Matki Bożej na wyznaczony czas do następnej parafii, prowadzenie Apelu Jasnogórskiego w pierwszym dniu Nawiedzenia i Mszy św. z udziałem chorych.
3. Ojcu Kustoszowi należy zapewnić pokój do spania. Samochód-kaplica nie musi mieć garażu.
4. W rocznicę Nawiedzenia można indywidualnie zapraszać ojców paulinów do parafii (*Msza św. z kazaniem, Apel Jasnogórski*).

7. Nabożeństwo oczekiwania, procesja na miejsce powitania i procesja do kościoła z Obrazem Nawiedzenia

1. Na rozpoczęcie Nawiedzenia gromadzą się mieszkańcy całej parafii.
2. Jeśli jest to niedziela, należy usilnie zachęcać wiernych do uczestniczenia we Mszy św. na rozpoczęcie Nawiedzenia o godz. 18.00.
3. Nabożeństwo oczekiwania rozpoczyna się w kościele parafialnym w odpowiednim czasie przed przybyciem Obrazu (*zwykle 30-45 minut*).
4. Nabożeństwo oczekiwania prowadzi rekolekjonista lub inny kapłan wyznaczony przez księdza proboszcza.
5. Pod koniec nabożeństwa (o odpowiedniej porze, aby dotrzeć do miejsca powitania Obrazu) ustawia się procesja, która udaje się do miejsca powitania. Na początku niesiony jest krzyż, następnie feretrony i sztandary (*niesione tak, aby nie przestaniać obrazu Matki Bożej*). W dalszej kolejności idą delegacje do niesienia Obrazu (*mężczyźni o podobnym wzroście*), delegacje powitalne, dzieci komunijne, ministranci, lektor z Ewangeliarzem, lektorzy, siostry zakonne, kapłani (*ubrani w komże i stuły koloru białego*), Ksiądz Arcybiskup lub Biskup (*obok ks. dziekana i ks. proboszcz w kapie*), organista, chór (ewentualnie orkiestra) i wierni. Procesja w tym porządku, w określonym miejscu zawraca w kierunku kościoła, w ten sposób, aby łatwo było Ks. Biskupowi wraz z Ks. Proboszczem powitać obraz przy samochodzie kaplicy i by Obraz poprzedzony procesją mógł być wprowadzony do kościoła (przypomnijmy porządek: krzyż, następnie feretrony i sztandary, dalej delegacje do niesienia Obrazu i powitalne, dzieci komunijne, ministranci, lektor z Ewangeliarzem, lektorzy, siostry zakonne, kapłani, Ksiądz Biskup w asyście ks. dziekana i ks. proboszcza w kapie), **za nimi Obraz**, a dalej organista, chór (orkiestra) i wierni.
6. Miejsce powitania powinno być bezpieczne i dogodne dla wielu uczestników, nie dalej niż 200 m od kościoła parafialnego. Najlepiej wybrać miejsce wolne od przejeżdżających samochodów, w centrum miasta czy dzielnicy.
7. Bardzo ważne jest dobre nagłośnienie, aby wszyscy uczestnicy procesji słyszeli modlitwę, komentarze rekolekjonisty lub kapłana prowadzącego powitanie i śpiew.
8. Podczas procesji na miejsce powitania można śpiewać litanie loretańską i pieśni maryjne (np. na przemian z orkiestrą).
9. Po przybyciu procesji na miejsce powitania kontynuowane jest nabożeństwo oczekiwania, które prowadzi rekolekjonista lub inny wyznaczony wcześniej kapłan.
10. Kiedy samochód-kaplica zatrzyma się w miejscu oczekiwania, Ojciec Kustosz przygotowuje Obraz, Ksiądz Biskup i Proboszcz podchodzą i całują ramę Obrazu.
11. Następnie podchodzą mężczyźni, którzy biorą obraz na ramiona (*o podobnym wzroście*). W tym czasie, jeśli jest orkiestra, należy zagrać fanfary jasnogórskie.

Po fanfarach następuje śpiew „O Maryjo, witam Cię”. Niosący nie pomagają Ojcu Kustoszowi w montowaniu drażków.

12. Po śpiewie procesja z Obrazem Nawiedzenia rusza w stronę kościoła (*w opisanym wyżej porządku – p. 7 e*).
13. Delegacja wiernych z poprzedniej parafii udaje się na czoło procesji i idzie razem z delegacjami do witania Obrazu.
14. Delegacje do niesienia Obrazu (*ojcowie, matki, nauczyciele, dziewczęta, chłopcy itp. – powinna być stosowna ilość niosących*) idą na początku procesji; w wyznaczonym miejscu poszczególne delegacje zatrzymują się, czekając na Obraz. Po przekazaniu Obrazu, delegacja, która niosła Obraz, zostaje i dołącza do wszystkich wiernych. Cały czas obok Obrazu idą strażacy, lub wyznaczona gwardia honorowa.
15. Zmiany przy niesieniu Obrazu dokonują się w marszu, bez zatrzymywania. Kiedy następna delegacja niesie Obraz, rekolekcjonista /wyznaczony przez proboszcza kapłan krótkim komentarzem oznajmia o tej zmianie.
16. Dzwony kościelne biją na czas przyjazdu Matki Bożej; milkną w czasie procesji do kościoła, by nie zagłuszać modlitwy, komentarzy i śpiewu.

8. Powitanie Obrazu w kościele i Msza św. na rozpoczęcie Nawiedzenia

1. Obraz Nawiedzenia należy wносить przez kościół powoli, aby wierni zdążyli wypełnić świątynię, zanim Obraz stanie na tronie. W pobliżu Obrazu należy przygotować stojak pod Ewangeliarz.
2. Po ustawieniu Obrazu mogą zabrzmieć ponownie fanfary jasnogórskie i pieśń maryjna. W tym czasie Ksiądz Biskup okadza Obraz Nawiedzenia i Ewangeliarz.
3. Następuje komentarz rekolekjonisty /kapłana wyznaczonego przez księdza proboszcza.
4. Ksiądz Biskup czyni znak krzyża i pozdrawia zgromadzony lud. Następnie inny kapłan, wyznaczony wcześniej przez księdza proboszcza, czyta lub śpiewa z Ewangeliarza perykopę o nawiedzeniu św. Elżbiety do słów „Wtedy Maryja rzekła”. Wszyscy włączają się w śpiew Magnificat. Kapłan kończy Ewangelię słowami: „Maryja pozostała u niej około trzech miesięcy, potem wróciła do domu. Oto Słowo Pańskie”. Po tej Ewangelii nie ma błogosławieństwa Ewangeliarzem.
5. Rekolekjonista / kapłan wyznaczony przez księdza proboszcza wygłasza komentarz, po czym Ksiądz Dziekan / Wicedziekan odczytuje telegram Ojca Świętego (*wszyscy stoją*).
6. Po telegramie Ksiądz Proboszcz z poprzedniej parafii wraz z delegacją swoich wiernych składa kwiaty przed Obrazem Matki Bożej.
7. Po kolejnym komentarzu rekolekjonisty / kapłana wyznaczonego przez księdza proboszcza, rozpoczynają się powitania w następującej kolejności: Ksiądz Proboszcz, przedstawiciele rodzin, młodzieży i dzieci. Powitania powinny być krótkie (*najwyżej pół strony A4*). Między powitaniami można śpiewać krótkie wezwania do Matki Bożej.
8. Po powitaniach Ksiądz Biskup i kapłani zajmują miejsca w prezbiterium, a po ucałowaniu ołtarza przez Księdza Biskupa intonuje się: „Chwała na wysokości Bogu”.
9. Według przyjętej przez Episkopat Polski zasady, utrwalonej w tradycji i praktyce wszystkich polskich diecezji, dzień przybycia i pobytu Obrazu Nawiedzenia w parafii obchodzony jest zasadniczo w randze uroczystości Najświętszej Maryi Panny (*dlatego ta okoliczność znosi post piątkowy – por. Kan. 1251 KPK*). W związku z tym, poza uroczystościami Wniebowstąpienia Pańskiego, Zesłania Ducha Świętego, Niedzielami Adwentu, Niedzielami Wielkiego Postu i Niedzielami Okresu Wielkanocnego, dalej

poza Wielkim Poniedziałkiem i dniami w Oktawie Wielkanocy – posługujemy się tekstami mszalnymi o Matce Bożej Częstochowskiej (26 sierpnia) lub Matce Bożej Królowej Polski (3 maja) lub Matce Kościoła, stosując czytania mszalne o Matce Bożej. Wszystkie pozostałe dni w roku liturgicznym (*niewymienione powyżej*), w parafiach, które nawiedza Obraz, będą obchodzone jako uroczystości maryjne (także w sytuacji, gdy nawiedzenie wypada w uroczystości świętych, święta Pańskie, czy Niedziele Zwykłe – dzieje się tak dlatego, że są one niższej rangi od umieszczonych w 3 punkcie Tabeli Pierwszeństwa Dni Liturgicznych – uroczystości maryjnych. Czytania w czasie Mszy św. czytają lektorzy, którzy na co dzień czytają Słowo Boże w parafii. Modlitwę wiernych czytają przedstawiciele parafian.

10. Podczas powitania homilię głosi Ksiądz Biskup, a w dniu Nawiedzenia, kazania głosi rekolekjonista lub wyznaczony przez Księdza Proboszcza inny kapłan. Powinny one ukazywać rolę Maryi w historii zbawienia. Kazanie na Mszy św. kończącej Nawiedzenie powinno nawiązywać wprost do peregrynacji, Jasnej Góry, ikony.
11. Można złożyć dary ofiarne (*chleb, wino, różne dary dla kościoła*).
12. Powinna być przygotowana wystarczająca ilość naczyń eucharystycznych, aby zbytnio nie przedłużać rozdawania Komunii św.
13. Należy przypomnieć wiernym uczestniczącym w drugiej Mszy św., że mogą ponownie przyjąć Komunię św.
14. Po Komunii św. rekolekjonista przypomina o uzyskaniu odpustu zupełnego z racji peregrynacji i odmawia z wiernymi przypisane modlitwy (*Credo jest w czasie Mszy św. po homilii*), a po modlitwie postkomunijnej przekazuje wiernym ogłoszenia.
15. Następuje błogosławieństwo, śpiewana jest pieśń „My chcemy Boga”.
16. Jeżeli sprawowana liturgia kończy się blisko godz. 21.00, wówczas zwieńczeniem Mszy powitania jest Apel Jasnogórski (prowadzony według porządku (patrz 9. pkt 6)

9. Czuwanie

1. Po Mszy św. rozpoczyna się czuwanie przy Obrazie. Do czuwania należy zaprosić wszystkie wspólnoty modlitewne parafii.
2. Podczas czuwania należy robić chwile ciszy na osobistą modlitwę wiernych.
3. Światła w kościele należy wygaszać tak, aby powstał półmrok (*na tyle, aby wierni mogli korzystać z tekstów podczas modlitwy*).
4. Podczas czuwania wierni mogą podchodzić przed Obraz i obchodzić wokół, jeśli są ku temu warunki.
5. Wierni nie dotykają Obrazu!
6. O godz. 21.00 parafia gromadzi się ponownie na Apelu Jasnogórskim prowadzonym przez Kustosza Obrazu. Podczas Apelu należy złożyć przed Obrazem Matki Bożej kartki z prośbami, napisanymi przez wiernych podczas rekolekcji przygotowujących do Nawiedzenia.
7. Po Apelu przy Obrazie zostaje na czuwaniu młodzież gimnazjalna, ze szkół średnich, studenci i młodzież pracująca (*należy wcześniej przygotować z młodzieżą scenariusz takiego czuwania*).
8. O godz. 23.00 wierni gromadzą się przed Obrazem na modlitwie za zmarłych.
9. O godz. 24.00 Msza św. w intencji powołań kapłańskich i zakonnych celebrowana przez kapłanów pochodzących z parafii i tych, którzy tutaj pracowali. Przewodniczy jej jeden z tych kapłanów, inny może też głosić Słowo Boże. Należy wcześniej wysłać zaproszenia na tę Mszę św. do wszystkich kapłanów, zakonników i sióstr zakonnych. Ksiądz Proboszcz na wstępie przedstawia wszystkich obecnych kapłanów i siostry zakonne.

10. Po Mszy św. następują czuwania przy Obrazie Matki Bożej. Najlepiej wyznaczyć czuwania godzinne wioskami, a w miastach ulicami lub blokami. Na czuwanie wierni mogą przychodzić całymi rodzinami.
11. Należy zapewnić wiernym możliwość spowiadania się także podczas doby czuwania przy Obrazie Nawiedzenia.

10. Dzień drugi Nawiedzenia

1. Drugi dzień Nawiedzenia rozpoczyna się godzinkami o Niepokalanym Poczęciu Najświętszej Maryi Panny i jeżeli jest taka konieczność duszpasterska Mszą św. prymarią.
2. Tego dnia, przed południem zaleca się odprawienie następujących Mszy św.:
 - **dla chorych**, którą celebryje Ojciec Kustosz Obrazu i wygłasza słowo Boże. Przed Mszą św. powinno się zapewnić obłożnie chorem, starszym i niepełnosprawnym możliwość spowiedzi św. Po kazaniu udzielamy chorem Sakramentu Namaszczenia. Należy poprosić wiernych, aby pomogli w przybyciu do świątyni osobom chorem i starszym.
 - **dla młodzieży gimnazjalnej, szkół średnich, studiującej i pracującej.**
 - **dla dzieci ze szkoły podstawowej, przedszkolaków i niemowląt oraz matek w stanie błogosławionym** (w dużych parafiach dzieci można podzielić na dwie grupy). Po Mszy św. jest przewidziane specjalne błogosławieństwo dzieci, aby je ofiarować Jezusowi i Jego Matce.
3. Po południu przed obrazem czuwają grupy parafialne.
4. W przypadku kaplicy dojazdowej Ojciec Kustosz zawozi Obraz Nawiedzenia do kaplicy na Mszę św. (w niedzielę) lub nabożeństwo różańcowe.

11. Msza św. na zakończenie Nawiedzenia i liturgia pożegnania

1. Wierni gromadzą się na czuwaniu o godz. 16.00. Czuwanie to zazwyczaj odbywa się w ciszy lub odmawiany jest różaniec.
2. Punktualnie o 16.00 rozpoczyna się uroczysta Msza św. koncelebrowana na zakończenie Nawiedzenia, której przewodniczy Ksiądz Proboszcz. Homilię głosi rekolekjonista lub inny wyznaczony kapłan.
3. Po Mszy św. celebrans udaje się do zakrystii, a rekolekjonista poświęca obrazy Matki Bożej Jasnogórskiej, a także inne dewocjalia przyniesione przez wiernych.
4. Następują pożegnania: dzieci, młodzież, rodzice, ksiądz proboszcz (*krótko, do 12 zdań*).
5. Śpiew Apelu Jasnogórskiego. Ksiądz Proboszcz okadza Obraz.
6. Procesja z Obrazem przed kościół (*tylko krzyż, turyferarz i akolici, ministranci, lektorzy, kapłani, Ksiądz Proboszcz, za którymi udaje się Obraz otoczony strażą*). Należy wychodzić powoli, aby wierni zdążyli opuścić kościół, zanim Obraz zostanie umieszczony w samochodzie-kaplicy. Samochód-kaplica stoi w pewnej odległości od drzwi kościoła, aby wszyscy wierni mogli być świadkami pożegnania Matki Bożej.
7. Ksiądz Proboszcz w komży i stule siada obok Kustosza Obrazu w samochodzie-kaplicy.
8. Po oddaleniu się samochodu-kaplicy z Obrazem Matki Bożej zgromadzenie liturgiczne rozwiązuje się (*po wykonaniu stosownego śpiewu np. „O Maryjo żegnam Cię”*).

12. Ewentualne propozycje Darów Duchowych – co każdy z nas może ofiarować Bogu i Jasnogórskiej Pani

1. Codzienne czytanie i rozważanie fragmentu Pisma Świętego;
2. Postanowienia modlitewne – Różaniec, Koronka do Miłosierdzia Bożego, inne modlitwy;
3. Postanowienia formacyjne – życie sakramentalne, pierwsze piątki, pierwsze soboty, rekolekcje itp.;
4. Przyrzeczenia abstynenckie – od alkoholu, nikotyny, narkotyków, gier komputerowych i czasopism o treściach niezgodnych z moralnością chrześcijańską itp. (*wyłożyć Księgę Postanowień Abstynenckich, a w przypadku jej braku koniecznie założyć*);
5. Uczynki miłosierdzia chrześcijańskiego, np. pomoc potrzebującym, duchowa adopcja dziecka poczętego itp.;
6. Troska o religijne wychowanie dzieci;
7. Pogłębianie wiedzy religijnej;
8. Przystąpienie do jednej ze wspólnot kościelnych w swojej parafii;
9. Założenie nowych Kół Żywego Różańca;
10. Nabożeństwo maryjne raz w tygodniu w każdej parafii;
11. Modlitwa za Ojczyznę.

13. Oczekiwane owoce Nawiedzenia

1. Założenie w parafii „Księgi Nawiedzenia”, w której wierni mogą wpisywać prośby do Matki Bożej Częstochowskiej oraz dziękować za otrzymane łaski
2. Powołanie (jeśli do tej pory tego nie uczyniono) i ożywienie działalności Parafialnej Rady Duszpasterskiej i Ekonomicznej
3. Zorganizowanie i ożywienie duszpasterstwa młodzieży w każdej parafii, np. w oparciu o nowe zasady przygotowania młodych do przyjęcia sakramentu bierzmowania
4. Włączanie młodych ludzi w parafialny wolontariat na rzecz samotnych, chorych i grupy rówieśniczej w oparciu o działalność grupy Caritas w parafii
5. Zaangażowanie się każdej parafii w dzieła misyjne podejmowane przez Archidiecezję Poznańską w odpowiedzi na wołanie o nową ewangelizację
6. Powołanie w parafii Towarzystwa Przyjaciół Arcybiskupiego Seminarium Duchownego oraz włączenie się w podejmowane przez Arcybiskupie Seminarium Duchowne wydarzenia powołaniowe

Plan doby Nawiedzenia w parafii

- **17.00** – Maryjne nabożeństwo oczekiwania (*prowadzi rekolekcjonista lub wyznaczony przez proboszcza kapłan*)
- **17.30** – Uroczysta procesja na miejsce przybycia Obrazu Matki Bożej i dalsze modlitewne oczekiwanie
- **18.00** – Powitanie Obrazu Matki Bożej Jasnogórskiej (*dzwony biją ok. 3 minut*); następnie nabożeństwo i Msza św. powitania pod przewodnictwem Księdza Biskupa
- – Czuwanie
- **21.00** – Apel Jasnogórski
- **21.30** – Nabożeństwo Różańcowe

- **22.00** – Nabożeństwo przygotowane przez grupy, ruchy i stowarzyszenia katolickie działające w parafii w intencji błogosławionych owoców czasu peregrynacji w archidiecezji i parafii.
- **23.00** – Modlitwa wdzięczności zmarłym za dar przekazanej wiary
- **24.00** – Pasterka maryjna (*dziękczynno-błagalna za dar powołania i o powołania*) celebrowana przez kapłanów pochodzących i pracujących wcześniej w danej parafii
- **1.00 – 7.00** – czuwanie mieszkańców poszczególnych wiosek, ulic, grup duszpasterskich
- **7.00 – 15.00**
 - Godzinki o Niepokalanym Poczęciu NMP
 - Msza św. w godzinach rannych dla chorych i ludzi w podeszłym wieku z sakramentem namaszczenia chorych (*sprawuje kustosz*)
 - Nabożeństwo lub Msza św. dla młodzieży gimnazjalnej, szkół średnich, pracującej, studiującej
 - Msza św. z błogosławieństwem niemowląt, dzieci przedszkolnych i szkolnych (*klasy 0-6*) oraz matek w stanie błogosławionym (*dzieci przychodzą z rodzicami lub opiekunami*)
 - Czuwanie
- **16.00** - Nabożeństwo zakończenia
- **16.30** – Msza św. na zakończenie nawiedzenia w parafii (*przewodniczy Ksiądz Proboszcz*).

Poznań, dnia 31 stycznia 2019 roku

N. 466/2019

† Stanisław Gądecki
Arcybiskup Metropolita Poznański

ks. prałat dr Ireneusz Dosz
Kancelarz Kurii